

С. В. Руденко,

к. е. н., доцент, доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Державний біотехнологічний університет, доцент кафедри соціальних та економічних
дисциплін, Харківський національний університет внутрішніх справ

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2874-1957>

В. О. Велієва,

к. е. н., доцент, доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін,
Харківський національний університет внутрішніх справ

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4455-7973>

О. В. Накісько,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Державний біотехнологічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3789-2455>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.17.190

ПРИНЦИП ОБАЧНОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ: УПРАВЛІНСЬКИЙ ТА ОБЛІКОВО- АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

S. Rudenko,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Accounting, Audit and Taxation, State Biotechnological University, Associate Professor
of the Department of Social and Economic Disciplines, Kharkiv National University of Internal Affairs

V. Velieva,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Social
and Economic Disciplines, Kharkiv National University of Internal Affairs

O. Nakisko,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Accounting, Audit and Taxation, State Biotechnological University

THE PRINCIPLE OF PRUDENCE IN ENSURING THE ECONOMIC SECURITY OF ENTERPRISES:
MANAGERIAL AND ACCOUNTING-ANALYTICAL ASPECTS

У статті досліджено роль принципу обачності у забезпеченні менеджменту економічної безпеки підприємства та його окремий вплив на обліково-аналітичну підсистему. Обґрунтовано доцільність розгляду принципу обачності у двох взаємопов'язаних площинах — як базового принципу забезпечення економічної безпеки та як облікового принципу, що визначає достовірність фінансових даних. Визначено місце принципу обачності в системі обліково-аналітичного забезпечення менеджменту підприємства, показано його інтеграцію у функції планування, організації, мотивації та контролю. Розкрито роль принципу обачності у формуванні ризик-орієнтованої облікової політики, яка забезпечує консервативну оцінку активів, доходів і зобов'язань, своєчасне створення резервів та відображення потенційних загроз. Показано вплив принципу обачності на консервативний аналіз економічної безпеки підприємства. Доведено, що реалізація цього принципу створює підґрунтя для ефективних управлінських рішень і зміцнення економічної безпеки.

The article examines the essence and role of the principle of prudence in ensuring the management of the economic security of an enterprise through the accounting and analytical subsystem. The expediency of considering this principle in two interrelated planes is substantiated — as one of the basic principles of ensuring economic security, which orients management to the early consideration of potential risks, and as a fundamental accounting principle that determines the reliability and accuracy of financial data. The place of the principle of prudence in the system of accounting and analytical support for enterprise management is determined, its organic integration into the functions of planning, organization, motivation and control is shown. It is revealed that the principle of prudence directly affects the formation of a risk-oriented accounting policy, which provides for a conservative assessment of assets, income and liabilities, timely creation of reserves and provisions, as well as the reflection of possible losses before their actual realization. It is noted that compliance with the principle of prudence ensures the preventive nature of management, increases the stability and adaptability of the enterprise in conditions of uncertainty, contributes to the formation of internal mechanisms for identifying and neutralizing threats, and strengthens corporate resilience. The influence of the principle of prudence on the development of a conservative approach to the analysis of economic security, which is based on reliable financial and management accounting and reporting data, is shown. It is proven that the implementation of this principle creates a basis for effective management decisions, reduces the risk of information distortions and fraud, ensures the consistency of the accounting and analytical subsystem with the needs of strategic management and, ultimately, strengthens the economic security of the enterprise as an important component of its long-term competitiveness, sustainable development, and overall strategic resilience in dynamic market conditions.

Ключові слова: менеджмент економічної безпеки, ризики та загрози, принцип обачності, облікова політика, бухгалтерська звітність, аналіз економічної безпеки.

Key words: economic security management, risks and threats, precautionary principle, accounting policy, accounting statements, economic security analysis.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Діяльність вітчизняних суб'єктів економічних відносин здійснюється в умовах численних загроз та викликів, які постають перед національною економікою України, що, в свою чергу, формує особливі вимоги до забезпечення їхньої стійкості та ефективності. Серед ключових загроз, з якими стикаються українські підприємства, можна виокремити недосконалість законодавчого регулювання, дефіцит робочої сили, зростання інфляційного тиску, коливання валютних курсів, а також ризики, зумовлені геополітичною ситуацією, військовими діями на території України та іншими кризовими явищами. Також вітчизняна економіка має значний набір викликів, які за адекватної реакції можуть перетворитися на можливості для зростання, серед них необхідно виділити: перехід до європейських стандартів, екологічні та кліматичні виклики, зміна географії бізнесу тощо.

В умовах зростання економічних та інших ризиків, як наслідку виникнення зазначених загроз та викликів, особливого значення набуває питання налагодження ефективної системи економічної безпеки вітчизняних підприємств через необхідність забезпечення їхньої стабільної діяльності, фінансової стійкості та конкурентос-

проможності в умовах невизначеності. Важливим аспектом у цьому контексті є створення інтегрованої системи менеджменту економічної безпеки, яка враховує як стратегічні, так і оперативні цілі підприємства. У свою чергу, ключовим елементом цієї системи є процес обліково-аналітичного забезпечення менеджменту економічної безпеки, адже раціонально організована система бухгалтерського обліку та аналізу дозволяє своєчасно ідентифікувати ризики, визначати їх вплив на фінансові результати підприємства, оцінити ефективність використання ресурсів, забезпечити їх контроль тощо. У цьому контексті принцип обачності бухгалтерського обліку та фінансової звітності набуває зростаючого значення, оскільки саме він передбачає консервативний підхід до оцінки активів і зобов'язань підприємства, а також урахування можливих ризиків і втрат ще до їх фактичного настання, що можна вважати одним із наріжних каменів ефективної системи менеджменту економічної безпеки підприємств.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Теоретичні та методологічні засади обліково-аналітичного забезпечення менеджменту економічної безпеки підприємств, зокрема і принципи формування та реалізації цього процесу, досліджувалися широким колом

науковців, серед яких: Н. Бірченко, С. Василішин, Т. Грінка, О. Губарик, А. Юрченко, А. Ряснянська, Л. Стеців, Т. Тарасова, К. Утенкова, А. Штангрет та інші [1–8]. Важливість дослідження таких принципів влучно пояснює С. Василішин, який зазначає, що фундаментальною основою обліково-аналітичного забезпечення управлінських процесів є принципи, а їх модифікація на основі включення до їх складу специфічних безпеко-орієнтованих принципів, які у своїй сукупності є важливою домінантою формування архітектури обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою, підсилює адекватність принципів обліку й аналізу щодо запитів зміцнення економічної безпеки та створює платформу для формування безпеко-орієнтованої облікової політики та безпекових акцентів представлення аграрного бізнесу у звітності [3]. Незважаючи на те, що у наукових працях згаданих авторів досить глибоко розкрито питання принципів обліково-аналітичного забезпечення менеджменту економічної безпеки підприємств, варто відзначити, що принцип обачності не знайшов достатньої уваги, а також не було запропоновано механізм його реалізації в контексті функціонування системи економічної безпеки суб'єктів економічних відносин.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є окреслення ролі принципу обачності у забезпеченні економічної безпеки підприємства через вплив на систему менеджменту та її обліково-аналітичне забезпечення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У своєму дослідженні ми виходимо з того, що принцип обачності в системі менеджменту економічної безпеки підприємств доцільно розглядати у двох взаємопов'язаних вимірах — як один із базових принципів забезпечення економічної безпеки та як обліковий принцип, що має безпосередній вплив на формування інформаційної основи управлінських рішень. На нашу думку, у площині економічної безпеки він проявляється у базовому правилі щодо завчасного передбачення та врахування потенційних загроз, навіть якщо ймовірність їх реалізації не є повністю підтвердженою, що спрямовує менеджмент на превентивні дії та створення відповідних механізмів мінімізації ризиків. У обліковому ж аспекті, як відомо, сутність принципу обачності трактується, як вимога до методів оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, запобігати заниженню вартості зобов'язань та витрат і завищенню вартості активів і доходів підприємства [9]. Вважаємо, що інтеграція принципу обачності у систему менеджменту економічної безпеки дозволяє досягти балансу між достовірністю облікових даних та стратегічною орієнтацією на зниження рівня ризиків, створюючи надійне підґрунтя для прийняття ефективних управлінських рішень. Таку позицію підтверджує позиція С. Василішина, який, глибоко досліджуючи питання обліково-аналітичного забезпечення в системі ризиків та загроз економічної безпеки у своїх працях, окремо виділяє групу принципів обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпе-

ки. Автор відзначає, що зважаючи на включення економічної безпеки до складу об'єктів обліково-аналітичного забезпечення, важливо співвідносити групи принципів обліково-аналітичного забезпечення та принципів забезпечення економічної безпеки з урахуванням принципів системного підходу [2].

Розглядаючи принцип обачності та його застосування вітчизняними підприємствами у бухгалтерському обліку, у першу чергу, варто відзначити, що даний принцип було визначено статтею 4 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 № 996-XIV до 2017 року. У жовтні ж 2017 року було внесено зміни до цього закону на основі Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" щодо удосконалення деяких положень" від 05 жовтня 2017 року № 2164, які, зокрема, передбачали виключення цього принципу. Втім, в переліку залишилося положення, яке визначає, що бухгалтерський облік та фінансова звітність серед іншого ґрунтуються на "...інших принципах, визначених міжнародними стандартами або національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку..." [10]. У той же час у Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" цей принцип знайшов відображення, сутність його викладена у попередньому абзаці даного дослідження [9].

Зазначені нормативно-правові положення та їх зміни, звичайно, мають відношення до методики ведення фінансового обліку, в системі якого, стан економічної безпеки підприємств, як окремий об'єкт обліку, не відображається. Втім, варто розуміти, що стан економічної безпеки неможливо відобразити в окремому первинному документі, на окремому рахунку бухгалтерського обліку чи його регістрі, що безперечно, потребує збору комплексу обліково-аналітичних даних, які повинні, в першу чергу, ґрунтуватися на модифікованих принципах для досягнення такої цілі. У такому контексті доцільно говорити і про місце економічної безпеки в обліково-аналітичному забезпеченні менеджменту підприємства, і також про місце менеджменту та його функцій в системі економічної безпеки підприємств. Це дасть змогу визначити також і механізм реалізації принципу обачності, його вплив на систему даних, які є основою для розрахунку показників економічної безпеки в аналітичній роботі суб'єктів економічних відносин (рис. 1).

Принцип обачності у системі менеджменту економічної безпеки підприємства визначає специфіку реалізації класичних функцій управління, адже саме через них забезпечується стійкість і стабільність господарської діяльності в умовах невизначеності та ризиків. На етапі планування, на нашу думку, даний принцип повинен передбачати формування стратегій розвитку з урахуванням песимістичних прогнозів, створення фінансових і матеріальних резервів, врахування можливих негативних сценаріїв ще до їх фактичної реалізації. Це означає, що будь-які програми зростання чи інвестицій супроводжуються механізмами попередження загроз і готовністю до їх нейтралізації. Водночас організація управлінських процесів набуває більшої гнучкості та передбачає створення внутрішніх структур, здатних ви-

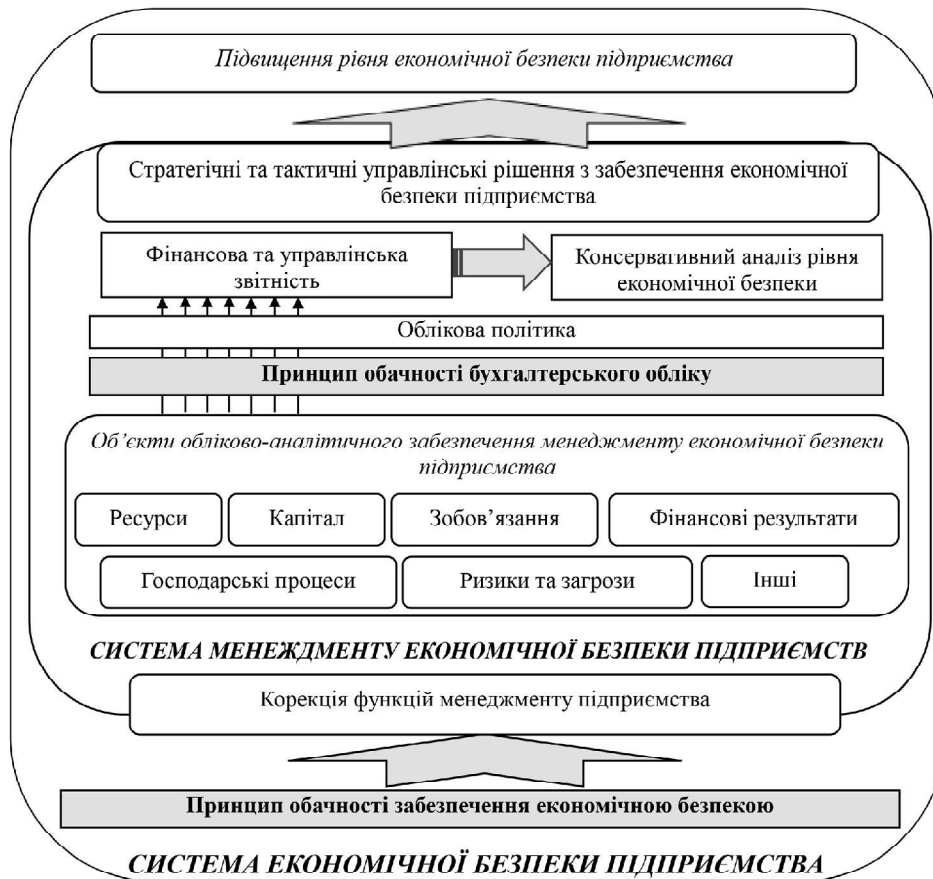

Рис. 1. Місце і роль принципу обачності в менеджменті економічної безпеки підприємства та його обліково-аналітичному забезпеченні

Джерело: розроблено авторами.

являти і локалізувати загрози, формування процедур превентивного контролю, а також інтеграцію підрозділів обліку, аудиту та ризик-менеджменту в єдину систему безпеки. Принцип обачності повинен бути врахований і у сфері мотивації персоналу, через орієнтацію менеджменту не лише на максимізацію прибутку, а й на забезпечення стабільності та збереження ресурсів. Це, у свою чергу, стимулює зацікавленість працівників у дотриманні фінансової дисципліни, виявленні ризиків і захисті інформації. Особливого значення застосування принципу обачності набуває у реалізації функції контролю менеджменту, адже контрольні процедури перестають бути формальним зіставленням планових і фактичних показників і перетворюються на систему постійного моніторингу можливих загроз, включаючи перевірку контрагентів, оцінку ліквідності активів, аналіз дебіторської заборгованості, контроль за достовірністю фінансової інформації. Таким чином, принцип обачності, проходячи через усі функції менеджменту, трансформує сам підхід до забезпечення економічної безпеки підприємства — від орієнтації на короткострокову результативність до орієнтації на стабільність, стійкість та готовність до негативних сценаріїв. У підсумку це безпосередньо позначається і на обліково-аналітичному забезпеченні, яке виступає інформаційною підсистемою менеджменту, адже дана система обліку змушена формувати більш реалістичні та консервативні дані, своєчасно визнавати можливі витрати й збитки, створювати резерви та інтегрувати ризик-аналітику у звітність, за-

безпечуючи тим самим менеджерів необхідною базою для ухвалення обачних і водночас стратегічно зважених рішень.

Загальновідомо, що в системі обліково-аналітичного забезпечення підприємства саме через облікову політику принципи перетворюються з теоретичних категорій на практичні інструменти забезпечення економічної безпеки. Наказ про облікову політику узгоджує методичні, організаційні та інформаційні аспекти обліку з потребами менеджменту, забезпечуючи цілісність та надійність обліково-аналітичної підсистеми у загальній системі управління підприємством.

Практична реалізація принципів здійснюється за допомогою методів бухгалтерського обліку, оскільки саме методи виступають інструментальним рівнем трансформації теоретичних положень у конкретні процедури відображення господарських фактів. Якщо принципи формують концептуальну основу обліково-аналітичного забезпечення, то методи забезпечують їх операційну реалізацію через систему прийомів та способів оцінки, групування і узагальнення інформації. Методи бухгалтерського обліку не лише конкретизують принципи, але й забезпечують їх інтеграцію в організаційні регламенти підприємства, формуючи системну єдність облікової політики, зокрема із завданнями менеджменту економічної безпеки.

У структурі облікової політики принцип обачності виступає не лише загальним методологічним орієнтиром, але й конкретизується у виборі таких методів об-

ліку, які мінімізують ризики викривлення фінансової інформації та сприяють підвищенню рівня економічної безпеки підприємства. Деталізуючи представлену вище сутність цього принципу, варто визначити, що вона полягає у консервативному підході до оцінки та визнання активів, доходів і зобов'язань: прибутки визнаються лише тоді, коли їх отримання є високою мірою ймовірним, тоді як можливі витрати та збитки мають бути враховані ще на етапі прогнозування. Це означає, що принцип обачності реалізується у корекції методів бухгалтерського обліку в бік їх ризик-орієнтованої спрямованості.

Нижче розглянемо, як принцип обачності реалізується через методичне забезпечення бухгалтерського обліку ключових його об'єктів, що, у свою чергу, відображається в фінансовій звітності та враховується в системі звітності управлінського обліку.

Урахування принципу обачності проявляється в обранні методу амортизації. У випадках швидкого морального старіння обладнання чи нестабільності ринку доцільним може бути застосування методів прискореної амортизації, які відображають реальне зменшення економічних вигід активу. Така політика дає змогу формувати приховані резерви для оновлення основних фондів і зменшувати ризики, пов'язані з використанням застарілих технологій.

Принцип обачності реалізується також через метод оцінки запасів за нижчою з двох величин: собівартістю або чистою реалізаційною вартістю. Облікова політика має чітко регламентувати процедуру тестування запасів на знецінення, включно з періодичністю та джерелами інформації для оцінки чистої реалізаційної вартості. Це, у свою чергу, дозволяє уникнути завищення активів у балансі, своєчасно визнавати збитки від псування чи морального старіння запасів і запобігати спотворенню фінансового результату, що критично для забезпечення інвестиційної та кредитної безпеки підприємства.

Методичне втілення принципу обачності передбачає створення резерву сумнівних боргів. Облікова політика визначає порядок його розрахунку — за відсотком від чистого доходу, за класифікацією дебіторської заборгованості за строками непогашення, або з використанням моделей очікуваних кредитних збитків. Така методика мінімізує ризик завищення активів і дозволяє заздалегідь відобразити можливі втрати від неплатоспроможних контрагентів. Це знижує загрозу раптових фінансових провалів і підвищує надійність планування грошових потоків.

Забезпечення дотримання принципу обачності в обліковій політиці знаходить конкретне втілення і у методах створення забезпечень під майбутні витрати: гарантійні зобов'язання, судові процеси, екологічні зобов'язання, виплати відпусток тощо. Це дозволяє підприємству своєчасно відображати потенційні ризики й уникати раптових фінансових навантажень, що зміцнює його фінансову безпеку.

Також треба врахувати, що в розпорядчому документі про облікову політику закріплюється правило визнання доходів лише тоді, коли існує висока ймовірність їх отримання, тоді як витрати визнаються негайно при виникненні зобов'язань. Це унеможливорює маніпуляції з показниками прибутковості, знижує ризики інформаційного шахрайства та підвищує довіру зовнішніх кори-

стувачів звітності, зокрема інвесторів, кредиторів, контролюючих органів.

Отже, принцип обачності в обліковій політиці підприємства безпосередньо впливає на методи бухгалтерського обліку, коригуючи їх у бік ризик-орієнтованого підходу. Створення резервів і забезпечень, своєчасне визнання витрат, консервативна оцінка активів та доходів формують більш реалістичну обліково-аналітичну інформацію, яка узагальнюється в фінансовій та управлінській звітності. У фінансовій звітності інформація подається у стандартизованому вигляді відповідно до вимог національних та міжнародних стандартів, що гарантує її достовірність і порівнянність. Водночас, варто відмітити, що в управлінській звітності ця інформація модифікується відповідно до внутрішніх потреб підприємства: деталізується, агрегується за центрами відповідальності, підрозділами чи напрямками діяльності, що робить її більш придатною для аналізу в контексті забезпечення економічної безпеки. Саме управлінська інтерпретація облікових даних дозволяє ідентифікувати критичні ризики та загрози, що у свою чергу, дає змогу проводити консервативний аналіз економічної безпеки підприємства, який є запорукою якісного управління економічною безпекою підприємства через раціональну підтримку тактичних та стратегічних управлінських рішень, які приймаються суб'єктами менеджменту підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Узагальнюючи викладене, слід підкреслити, що принцип обачності посідає вагоме місце в системі управління економічною безпекою підприємства, адже він інтегрує дві ключові площини — методологічну основу бухгалтерського обліку та концептуальну базу ризик-орієнтованого менеджменту. У першому випадку його значення проявляється як базового управлінського орієнтиру, де принцип обачності спрямовує менеджмент на завчасне врахування можливих загроз і формування механізмів їх мінімізації, що підвищує адаптивність та стійкість підприємства в умовах невизначеності. У другому — у формуванні облікової політики, що забезпечує консервативний підхід до оцінки активів, доходів і зобов'язань, своєчасне створення резервів і забезпечень, реалістичне відображення витрат та фінансових результатів.

Важливим результатом дослідження є визначення місця принципу обачності в системі обліково-аналітичного забезпечення менеджменту економічної безпеки. З одного боку, він трансформується з нормативно визначеного бухгалтерського принципу у практичний інструмент управління ризиками, впливаючи на методи амортизації, порядок оцінки запасів, дебіторської заборгованості та створення резервів. З іншого боку, він забезпечує формування інформаційної основи для прийняття управлінських рішень — як у стандартизованій фінансовій звітності, так і у гнучкій управлінській, що деталізує і модифікує дані для потреб аналізу економічної безпеки.

Організація обліково-аналітичного забезпечення з урахуванням принципу обачності передбачає побудову інтегрованої системи, що поєднує функції бухгалтерсь-

кого обліку, внутрішнього контролю, аудиту та ризик-менеджменту. Наказ про облікову політику виступає базовим документом, який закріплює методичні та організаційні аспекти застосування принципу обачності, забезпечуючи узгодженість між фінансовим і управлінським обліком. Це створює передумови для формування достовірної, консервативної та водночас аналітично значущої інформації, яка є основою для тактичних і стратегічних рішень менеджменту.

Отже, принцип обачності не можна розглядати лише як елемент бухгалтерської техніки. Він перетворюється на фундаментальний складник системи менеджменту економічною безпекою, визначаючи підхід до організації обліково-аналітичного забезпечення та його орієнтацію на превентивний характер. Саме через інтеграцію принципу обачності у процеси планування, організації, мотивації та контролю формується якісно новий рівень управління, що дозволяє підприємству не лише адекватно відображати господарські факти, але й ефективно протистояти загрозам, забезпечуючи довгострокову стабільність і фінансову стійкість.

Література:

- Бірченко Н. О., Руденко С. В., Ряснянська А. М. Обліково-аналітичне забезпечення фінансової безпеки аграрних підприємств. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2022. Вип. 13. С. 191—197.
- Василюшин С. І. Обліково-аналітичне забезпечення в системі ризиків та загроз економічної безпеки аграрних підприємств України: монографія. Харків: ТОВ "Друкарня Мадрид", 2020. 419 с.
- Василюшин С. І. Модифікація принципів обліково-аналітичного забезпечення як домінанта управління економічною безпекою аграрних підприємств. Бізнес Інформ. 2020. № 6. С. 219—226.
- Грінка Т. І. Сучасні проблеми обліково-аналітичного забезпечення в системі економічної безпеки підприємства. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія "Економічні науки". 2013. Вип. 23. С. 414—418.
- Губарик О., Юрченко А. Обліково-аналітичне забезпечення діагностики функціонування підприємства та удосконалення системи економічної безпеки на основі покращення фінансового стану. Економіка та суспільство. 2021. № 32. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/767/736> (дата звернення: 08.08.2025).
- Тарасова Т. О. Обліково-аналітичне забезпечення ризик-менеджменту на основі концепції сталого розвитку. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2016. Вип. 2 (24). С. 7—21.
- Утенкова К. О. Система економічної безпеки аграрного сектору: принципи функціонування. Агросвіт. 2020. № 3. С. 80—89.
- Штангрет А. М., Стеців Л. П. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною безпекою підприємства: методичні засади. Економіка і суспільство. 2017. № 9. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/123.pdf. (дата звернення: 08.08.2025).
- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
- Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні щодо удосконалення деяких положень: Закон України від 05.10.2017 № 2164-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 10.08.2025).

References:

- Birchenko, N. O., Rudenko, S. V., & Riasnian's'ka, A. M. (2022), "Accounting and analytical support of the financial security of agricultural enterprises", *Tavrijs'kyj naukovyj visnyk. Seriya: Ekonomika*, vol. 13, pp. 191—197.
- Vasylyshyn, S. I. (2020), *Oblikovo-analitychne zabezpechennia v systemi ryzykiv ta zahroz ekonomichnoi bezpeky ahrarykh pidpriemstv Ukrainy* [Accounting and analytical support in the system of risks and threats to the economic security of agricultural enterprises of Ukraine], TOV "Drukarnia Madryd", Kharkiv, Ukraine.
- Vasylyshyn S. I. (2020), "Modification of the principles of accounting and analytical support as a dominant in managing the economic security of agricultural enterprises", *Biznes Inform*, vol. 6, pp. 219—226.
- Hrinka, T. I. (2013), "Modern problems of accounting and analytical support in the system of economic security of an enterprise", *Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu. Seriya "Ekonomichni nauky"*, vol. 23, pp. 414—418.
- Hubaryk, O., & Yurchenko, A. (2021), "Accounting and analytical support for diagnostics of enterprise functioning and improvement of the economic security system based on improving the financial condition", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 32, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/767/736> (Accessed 08 August 2025).
- Tarasova, T. O. (2016), "Accounting and analytical support for risk management based on the concept of sustainable development", *Ekonomichna stratehiia i perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh*, vol. 2 (24), pp. 7—21.
- Utenkova, K. O. (2020), "The system of economic security of the agricultural sector: principles of functioning", *Ahrosvit*, vol. 3, pp. 80—89.
- Shtanhret, A. M., & Stetsiv, L. P. (2017), "Accounting and analytical support for managing the economic security of an enterprise: methodological principles", *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 9, available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/123.pdf (Accessed 08 August 2025).
- Ministry of Finance of Ukraine (2013), Order "National Regulation (Standard) of Accounting 1 "General Requirements for Financial Reporting", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (Accessed 10 August 2025).
- The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine "On Amendments to the Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine Regarding the Improvement of Certain Provisions", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (Accessed 10 August 2025).

Стаття надійшла до редакції 28.08. 2025 р.